

ATL MARKNAD 24 OKTOBER

Pressad grisläring i Danmark

HERNING

Dansk grisläring upplever en tuff hållning från omvärlden och står inför ett viktigt vägval.

– Köttet är under press och vi grisläringar är under en våldsam press när det gäller hållbarhet och djurvälstånd, sa grisläringens Erik Larsen vid Grisekongressen i Herning.

Det gångna året har inneburit stora tapp för dansk grisläring. Antalet suggor är 100 000 färre i år, vilket är en minskning med tio procent. Arkivbild. FOTO: ANDERS HANSSON

TEXT Marcus Frennemark

Erik Larsen, ordförande för Landbrug & Fødevarer Sektor Gris, underströk allvaret i sitt öppningstal på den årliga Grisekongressen.

Det gångna året har inneburit stora tapp för dansk grisläring. Antalet suggor är 100 000 färre i år, vilket är en minskning med tio procent. Slakten i Danmark har

minskat med 20 procent hittills i år och det är den största årliga minskningen någonsin.

För första gången exporteras det också fler smågrisar från Danmark än vad som föds upp och slaktas inom landet och det har fått konsekvenser i form av nedlagda slakterier.

Bakgrunden till den växande exportandelen är att smågrispriset på exportmarknaden varit högt och slaktgrisnoteringen i Danmark låg.

Samtidigt upplever branschen att grisproduktionen och köttkonsumtionen ansätts från olika håll på miljömässiga grunder och på grund av uppfödningssystemerna.

– Vår framtid avgörs hur vi svarar på den här pressen, sa Erik Larsen till de drygt 2 000 personer som samlats i Herning.

Erik Larsen, ordförande för Landbrug & Fødevarer Sektor Gris.
Arkivbild. FOTO: SEGES

”Hålla fast”

Han ser en skiljeväg för dansk grisproduktion. Landet är framstående på att producera smågrisar kostnadseffektivt. Antingen slår man in på underleverantörsvägen och satsar på att producera smågrisar åt andra länder.

Eller så satsar man på en stark integrerad värdekedja med potential att leverera kvalitet till konsumenter globalt, det vill säga det som varit vägen fram till nu.

Erik Larsens framställning lämnade inga oklarheter om hans vägval. Att vara underleverantör på en marknad med kraftiga prissvängningar är riskabelt.

– Vi ska hålla fast vid en stark integrerad värdekedja i Danmark, sa han och fick applåder som tack.

”Gemensam EU-djurvälfärdslag”

Dansk grisnäring har, upplevd press till trots, en stark ställning i landet och grisbönderna är medvetna om det. Att växla ner till att bli underentreprenör åt exempelvis polska slaktgrisuppfödare skulle kraftigt reducera branschens både faktiska och upplevda betydelse i samhällsekonomin.

Men den rätta vägen inte den enkla vägen, påminde Erik Larsen. Prognoserna från branschens kunskapsföretag Seges över slaktgrisuppfödningens ekonomi pekar inte uppåt och det ställer krav på slakterierna.

– De måste vara konkurrenskraftiga både i avsättningen och avräkningen, sa Erik Larsen.

Pressen i djurvälfrågor oroar branschen. Kanske inte så mycket frågorna som sådana, de anser man sig ha svar på, utan mer att djurvälfrågsdebatten kan leda till skärpta nationella särbestämmelser i olika EU-länder. Den typen av nationella regler försvårar för en exportbegiven bransch.

En gemensam EU-lagstiftning om djurskydd hägrar för dansk grisnäring. Då vet man vad man ska rätta sig efter och det blir samma regler överallt. Men nu befarar man att arbetet med detta har gått i stå och inte kommer att återupptas förrän efter EU-valet nästa år.

Men Danmark tillträder som ordförandeland i EU om mindre än två år, 1 juli 2025.

– Jag uppmanar den danska regeringen att göra en gemensam EU-djurvälfärdslag till en av prioriteringarna i EU-ordförandeskapet, sa Erik Larsen.

Viltstaketet mot Tyskland skyddar mot vildsvinsvandring över gränsen. Det blev färdigt hösten 2019. FOTO: ANDERS HANSSON

Svenskt utbrott ökar inte oro

Afrikansk svinpest, ASF, har länge varit ett påtagligt hot mot den exportorienterade danska grisbranschen.

Viltstaketet mot Tyskland skyddar mot vildsvinsvandring över gränsen. Utbrottet i Sverige förefaller inte ha ökat oron nämnvärt, men Erik Larsen frågade från talarstolen om det verkligen var nödvändigt att åka på jaktresor till Sverige och andra länder med många vildsvin.

– Får man sjukdomen på vildsvin är det enbart en fråga om tid innan en tamgrisbesättning också blir smittad, sa han.

Sammantaget är dansk griskäring fortfarande ett starkt kluster. Erik Larsen påminde med stolthet om att Danmark fortfarande föder upp grisen från födsel till slakt billigare än någon annan i Europa.

– Vi har fortsatt den lägsta produktionskostnaden i Europa, trots högre pris och löneläge, sa han.